

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 277.

Elleve Session.

77de Møde.

Torsdagen den 29de Marts Kl. 1.

(Fortsat.)

Himestad (fortsat): Det forekommer mig, skjøndt jeg ikke kan sige det bestemt i dette Øieblik, at det var 360 à 370,000 Rb., der blev givet Helsingør til en Havn, og 60,000 Rb., hvormed man kom de Borgere tilhjælp, der ikke kunde betale Statter; det bliver 420 à 430,000 Rb., eller mellem 45 og 50 Rb. pr. Individ. Derfom man, hvad der, hvilket jeg vel maa bede bemærket, paa ingen Maade er Tale om her, vilde hde en forholdsvis lignende Hjælp til Kjøbenhavns Commune, vilde den andrage omtrent 7 Millioner Rb. — Fremdeles har der jo nylig for at ophjælpe en stor Provinds været foreslaaet en Vernbanelov; Tilfældet er vel ingensunde ganske analogt, men der er dog meget Analogt deri. Man har sagt: Lad os anlægge en Vernbane i Sylland; men man har ikke sagt: Lad os gøre det, fordi det kan forrente sig, fordi det er fordelagtigt for Staten; man har tværtimod sagt: Den kan efter al rimelig Beregning ikke forrente sig, men lad os dog gøre det. Og hvorfor har man sagt det? Naturligvis, fordi man meente, gjennem den forbedrede Communication at ophjælpe Agerdyrkningen, Industri og Handelen (Nei! Nei!). Det har idemindste været Hensigten med flige Foretagender i andre Lande; jeg veed ikke, hvad de ærede Herrer, som sige mig imod, have havt for en Hensigt dermed, men jeg antager, at

man har villet gjøre Syllands Production større og Afsetningen lettere og mere frugtbringende, hvilket atter føder nyt Arbeide — af disse Grunde spørger man ialtsald i forskjellige andre Stater for saadanne Indretninger. Det er mi ganske klart, og jeg fremhæver det udtrykkeligt, at Staten paa ingen Maade skal være Borgernes Arbeidsherre; det Princip maae vi først og fremmest stille heelt og holdent frem (Tschering; Hør! Det er en Doctrin!). Ja, det er netop en Doctrin, og det glæder mig, at den ærede Rigsdagsmand holder paa den Doctrin, thi ellers havde han vel ikke sagt: Hør! Men selv om Staten nu var Borgernes Arbeidsherre, saa burde den dog aldrig, ligesaa lidt som nogen anden fornuftig Arbeidsherre, for at staffe Borgerne Arbeide, begynde noget unyttigt eller overslødigt Arbeide, og det kunde heller aldrig falde os ind her, at Staten skulde gjøre det; det er Noget, som den Klasse af Borgere, i hvis Navn jeg her taler, ogsaa meget godt veed. Den veed, at hvor man har taget Sagen paa den Maade, der har man gjort det enten af falske statsøkonomiske eller af falske politiske Grunde, og at det vilde være i højeste Grad urimeligt at træde op ligesoverfor Regjeringen og det høitærede Thing og tiltraade noget Sligt. Saadanne Duffer eller Forhaabninger er der ikke Spor af, det maa jeg paa det Allerbestemteste paastaae. Derimod er Staten Eenheden af Borgerne. Hvor store Foretagender skulle komme frem, hvor der skal hjælpes paa et bestemt Sted, hvor den enkelte Person eller den enkelte Commune ikke er istand til at hjælpe, der er det netop,